

Kinesisk Hjelpearke – Nivå III

Avansert grammatikk, klassiske uttrykk og kulturkunnskap — LK20

Avansert grammatikk

Passivkonstruksjoner

Med 被 bèi:
我的手机被偷了。
Wǒ de shǒujī bèi tōu le.
(Mobilen min ble stjålet.)

Med 让 ràng:
老师让我们写作业。
Lǎoshī ràng wǒmen xiě zuòyè.
(Læreren ber oss skrive lekser.)

Ba-setninger (把)
Fremhever resultatet av handlingen:
我把作业做完了。
Wǒ bǎ zuòyè zuòwán le.
(Jeg gjorde leksene ferdig.)
请把门关上。
Qǐng bǎ mén guān shang.
(Vær så snill å lukke døren.)

Retningskomplement

- 上 shang – opp
- 下 xià – ned
- 进 jìn – inn
- 出 chū – ut
- 回 huí – tilbake
- 过 guò – forbi, over
- 起 qǐ – opp (start)

Eksempler:
走进来 zǒu jìn lái (gå inn)
拿出去 ná chū qù (ta ut)
站起来 zhàn qǐ lái (reise seg)

Potensialkomplement

Kan/ikke kan (evne):
听得懂/听不懂
tīng de dǒng / tīng bu dǒng
(kan forstå / kan ikke forstå ved å høre)
看得见/看不见
kàn de jiàn / kàn bu jiàn
(kan se / kan ikke se)

Komplekse setninger

Betingelsessetninger

- 如果...就... rúguǒ...jiù...
Hvis...så...
- 要是...就... yàoshi...jiù...
Hvis...så...
- 只要...就... zhǐyào...jiù...
Så lenge...så...
- 除非...否则... chuífēi...fǒuzé...
Med mindre...ellers...

Konsesjonssetninger

- 虽然...但是... suīrán...dànshì...
Selv om...men...
- 即使...也... jíshǐ...yě...
Selv om...også...
- 不管...都... bùguǎn...dōu...
Uansett...alltid...

Årsaksetninger

- 因为...所以... yīnwèi...suǒyǐ...
Fordi...derfor...
- 由于...因此... yóuyú...yīncǐ...
På grunn av...derfor...
- 既然...就... jìrán...jiù...
Siden...så...

Kontrast

- 不但...而且... búdàn...érqiě...
Ikke bare...men også...
- 一方面...另一方面...
På den ene siden...på den andre siden...
- 与其...不如... yǔqí...bùrú...
Heller enn...bedre å...

Emfase og intensivering

- 连...都/也... lián...dōu/yě...
Til og med...
- 就连... jiù lián...
Til og med...
- 别说...连... bié shuō...lián...
For ikke å snakke om...selv...

Klassiske uttrykk ()

Vanlige chengyǔ

- 一举两得 yījǔliǎngdé
Slå to fluer i en smekk
- 半途而废 bàntú`erfǐ`
Gi opp halvveis
- 画蛇添足 huàshétiānzú
Gjøre noe unødvendig
- 井底之蛙 jǐngdǐzhīwā
Frosk i brønn (sneversyn)
- 雪中送炭 xuězhōngsòng tàn
Hjelp i nød
- 守株待兔 shǒuzhūdàitù
Vente på hell uten innsats
- 亡羊补牢 wángyángbǔláo
Bedre sent enn aldri
- 对牛弹琴 duìniú tánqín
Kaste perler for svin

Ordtak og visdomsord

- 熟能生巧 shúnéngshēngqiǎo
Øvelse gir mesterverk
- 三思而后行 sānsī`erhòuxíng
Tenk tre ganger før du handler
- 有志者事竟成 yǒuzhìzhě shì jìngchéng
Der det er vilje, er det vei
- 失败是成功之母 shībài shì chénggōng zhī mǔ
Feil er læringsprosess

Moderne uttrykk

- 给力 gěilì – fantastisk, kraftfullt
- 靠谱 kàopǔ – pålitelig
- 点赞 diǎnzàn – like (sosiale medier)
- 吐槽 tǔcáo – klage humoristisk
- 剁手 duòshǒu – shopping-avhengig

Kulturkunnskap

Filosofi og tankegods

- **Konfusianisme** (儒家 Rújiā)
Moral, familieplikt, harmoni
- **Daoisme** (道家 Dàojiā)
Naturlig orden, wu-wei
- **Buddhisme** (佛教 Fójiào)
Karma, reinkarnasjon

Viktige konsepter

- 孝 xiào – barnets respekt for foreldre
- 礼 lǐ – rituell høflighet
- 仁 rén – medmenneskelighet
- 和 hé – harmoni
- 面子 miànzi – ansikt/ære
- 关系 guānxi – nettverk/forbindelser

Historiske epoker

- 秦朝 Qíncháo (221-206 f.Kr.) – samling
- 汉朝 Hàrcháo (206 f.Kr.-220) – gullperiode
- 唐朝 Tángcháo (618-907) – kulturblostring
- 宋朝 Sòngcháo (960-1279) – kunst
- 明朝 Míngcháo (1368-1644) – renessanse
- 清朝 Qīngcháo (1644-1912) – siste dynasti

Litteratur

- 四大名著 Sì dà míngzhú
De fire store klassikerne:
 - 红楼梦 Hónglóumèng – Drømmen om den røde kammer
 - 西游记 Xīyóujì – Reisen til Vesten
 - 水浒传 Shuǐhú Zhuàn – Vandrøverne
 - 三国演义 Sānguó yǎnyì – De tre kongeriker
- **Moderne forfattere:**
鲁迅 Lǔ Xùn, 老舍 Lǎo Shě, 莫言 Mò Yán (Nobelpris 2012)

Høytider og tradisjoner

Viktige festivaler

- 春节 **Chūnjié** (jan/feb)
Kinesisk nyttår – viktigst
Tradisjon: 红包 (røde konvolutter), 饺子 (dumplings)
- 元宵节 **Yuánxiāojié**
Lanternefestivalen (15. dag)
- 清明节 **Qīngmíngjié** (april)
Gravfeiringsdagen
- 端午节 **Duānwǔjié** (juni)
Drakebåtfestivalen
Tradisjon: 粽子 (rispakker), drakebåttrace
- 中秋节 **Zhōngqiūjié** (sept/okt)
Månekakefestivalen
Tradisjon: 月饼 (månekaker)

Dyretegn og zodiakken

- 鼠 shǔ – rotte
- 牛 niú – okse
- 虎 hǔ – tiger
- 兔 tù – hare
- 龙 lóng – drage
- 蛇 shé – slange
- 马 mǎ – hest
- 羊 yáng – sau
- 猴 hóu – ape
- 鸡 jī – hane
- 狗 gǒu – hund
- 猪 zhū – gris

Kunst og håndverk

- 书法 shūfǎ – kalligrafi
- 国画 guóhuà – kinesisk maleri
- 剪纸 jiǎnzhǐ – papirutklipp
- 京剧 jīngjù – Peking-opera
- 武术 wǔshù – kampsport
- 太极拳 tàijíquán – taichi

Eksamentips Nivå III

Hva forventes på Nivå III?

- Komplekse setningsstrukturer
- Riktig bruk av klassiske uttrykk
- Ca. 700-1000 tegn
- Kulturell dybdeforståelse
- Nyanserte meninger
- Litterær analyse
- Abstrakte temaer

Skriftlig eksamen

- Bruk avanserte setningsstrukturer
- Inkluder chéngyǔ naturlig
- Vis kulturell bevissthet
- Variert vokabular (unngå repetisjon)
- Logisk tekstoppbygging
- Nyanserte argumenter
- Korrekt ba-setninger og passiv

Muntlig eksamen

- Diskuter abstrakte temaer
- Analyser kulturelle fenomener
- Referer til litteratur/historie
- Bruk idiommer og ordtak
- Flytende tale med naturlige pauser
- Variert uttrykksmåte

Vanlige feil å unngå

- × Overbruk av chéngyǔ (virker unaturlig)
- × Feil ba-setningsstruktur
- × Manglende kulturell kontekst
- × For enkle setninger på nivå III
- × Glemme retningskomplement

Sjekkliste eksamen

- ☐ Komplekse setninger brukt
- ☐ Chéngyǔ eller ordtak inkludert
- ☐ Kulturell kunnskap vist
- ☐ Passiv/ba-setninger korrekt
- ☐ Avansert vokabular
- ☐ Nyanserte argumenter
- ☐ Logisk oppbygging
- ☐ Variert uttrykksmåte